

Com gastar bé els diners a l'Afganistan

Washington acaba d'anunciar que accelerarà l'enviament d'1,6 milers de milions de dòlars d'ajuda a l'Afganistan, per tal d'afavorir les millores pel que fa a l'estabilitat i la governabilitat del país.

Aquest programa, que, en principi, sembla lloable, forma part de les presses que li han agafat a l'administració Bush per aconseguir progressos visibles i mesurables a l'Afganistan –això, sobretot, si ens fixem en el nombre d'escoles i de clíniques que s'hi han construït darrerament, o en el nombre de quilòmetres que s'hi han asfaltat, i en les tones de llavors de blat que s'hi han distribuït. Però, si ho mesurem en termes de desenvolupament sostenible, tot plegat és fum d'estopa.

Tothom vol que l'Afganistan progresse: aquest país figura sempre al final de la llista de qualsevol dels indicadors de desenvolupament humà amb què treballen les Nacions Unides. Però, en comptes de gastar centenars de milions de dòlars en escoles fetes a corre-cuita, que s'esfondraran al primer terratrèmol, o en asfalt d'un gruix inversemblant, que amb els primers camions que hi passen s'omplirà de badalls, els Estats Units podrien gastar els diners en programes de desenvolupament a llarg termini.

N'hi ha per triar i remenar, de programes d'aquesta mena. Un exemple: el Programa de Solidaritat Nacional ofereix, ara per ara, beques comunitàries, que han permès a vora vuit mil pobles i ciutats identificar les necessitats més premeritòries que els tenallaven i dur endavant projectes per pal·liar-les. Aquest treball complementa altres programes que ja funcionen arreu del país i que s'ocupen de l'educació i de la salut.

En els darrers temps, sempre que m'he entrevistat amb els afganesos i amb els cooperants m'han comunicat la preocupació que tenien, pel que fa a dues deficiències essencials: manca de seguretat i manca de capacitat, pel que fa a les localitats concretes, de dur a terme programes de desenvolupament.

No hi ha prou professors, metges, informàtics o enginyers, i això és encara més greu que no tenir prou escoles, clíniques i ordinadors, perquè, si no hi ha especialistes, les institucions són inútils.

“Els afganesos haurien de prendre una part més activa en el procés de reconstrucció econòmica del país”

El més important és que els afganesos haurien de poder dur a terme els programes que consideren vitals, malgrat que això siga molt més lent del que vol Washington.

Els més crítics diuen que donar-los tots aquests diners, als afganesos, és comprar butlletes per al desastre, però el Govern afganès ha demostrat, en aquests darrers mesos, que s'hi pot confiar. Si bé és cert que els consellers internacionals van ajudar molt en el període de transició, també ho és que la Loia Jirga, que el 5 de gener d'enguany va aprovar la Constitució afganesa, ha demostrat que els afganesos tenen prou capacitat per fer front a totes aquestes qüestions difícils que fan referència al Govern i al futur del país.

El procés va durar més del que hauria durat si els Estats Units s'hi hagueren posat forts, però finalment els participants van elaborar un document sòlid, totalment seu, amb una legitimitat molt duradora.

A més a més, el president, Hamid Karzai, ha demostrat que es fa càrrec de la necessitat de dur endavant passes fermes cap a la pau del país, un país en què anar massa de pressa provocaria la rebel·lió dels senyors de la guerra locals. El fet que Karzai s'haja mogut a poc a poc, li ha permès expandir l'autoritat central i substituir determinats governadors recal·litants, alhora que es guanyava la confiança d'altres líders regionals, que es decantaven finalment per donar-li suport polític.

De tota manera, el Govern de Kabul té ben poc de poder real. Hi ha hagut determinades entitats que han donat molts diners, o els n'han deixat en préstec, i que ara esperen els resultats que es derivaran

dels informes de les grans companyies consultores. Aquests grans donants són l'Agència Nord-americana per al Desenvolupament Internacional, el Banc de Desenvolupament Asiàtic i el Banc Mundial.

Les companyies que elaboren aquests informes tenen un control molt gran sobre les finances del país. A més, són les que refan les decisions polítiques del Govern i atorguen a les ONG els números amb què elaboren els informes anuals. Moltes d'aquestes activitats, però, el que fan és limitar la capacitat dels afganesos de crear el cos d'experts i d'especialistes que necessiten de debò.

Hi ha un grapat d'assessors internacionals treballant sobre el terreny, frec a frec amb els afganesos, ideant nous programes, però això, malgrat que és raonable, no hauria de durar gaire. Els afganesos haurien de prendre una part més activa en el procés de reconstrucció econòmica del país, sobretot ara que han elegit un nou Govern.

Cal recordar que alguns dels millors líders de l'Afganistan són exiliats que han tornat i que, sovint, havien treballat, des del Pakistan, en agències d'ajuda i de desenvolupament de l'Afganistan. L'experiència, per tant, els ha donat uns coneixements administratius propis, diferents dels afganesos –una barreja d'afganesos amb pensament occidental. Ells poden ser la clau del progrés a llarg termini.

La comunitat internacional, i especialment els Estats Units, haurien d'adonar-se d'un fet inqüestionable: el progrés a l'Afganistan s'ha de mesurar a partir del nombre de projectes reeixits, que tenen l'origen a dins mateix del país, i no en els quilòmetres de carreteres construïdes, ni en la quantitat de dòlars d'ajuda que s'hi han gastat.

Anne Carlin coordina el projecte de l'Afganistan per al Centre d'Informació Bancària, una entitat sense ànim de lucre que promou els comptes clars al Banc Mundial i altres bancs per al desenvolupament
© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa